

УДК 37.018.46:614.21

УШКЕВИЧ О.А.¹, ГУРАЄВСЬКИЙ В.О.¹, ТАРАСЮК І.В.¹, РИМАРЕНКО П.В.²¹ Комунальний заклад «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Рівненської обласної ради, м. Рівне² Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами, м. Київ

ТЕСТУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО РІВНЯ ЗНАТЬ БРИГАД ЕКСТРЕНОЇ (ШВИДКОЇ) МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ — ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Резюме. Проаналізовано результати оцінки рівня теоретичних знань (шляхом тестування) з питань надання екстреної медичної допомоги бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, що брали участь у IV Національному відкритому чемпіонаті бригад швидкої медичної допомоги у м. Рівному 22–23 березня 2012 року. Отримані результати свідчать про недостатню теоретичну обізнаність бригад — учасниць чемпіонату щодо алгоритмів діагностики зупинки кровообігу, технік забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, проведення серцево-легеневої та церебральної реанімації, а також про часті помилки при розпізнаванні ритмів, що призводять до зупинки кровообігу, та інших важливих порушень серцевого ритму та провідності.

Ключові слова: змагання бригад швидкої медичної допомоги, тестування медичних працівників, рівень теоретичних знань, надання екстреної медичної допомоги, серцево-легенева реанімація.

Актуальність

Кінцеві результати лікування хворих, травмованих та потерпілих у спеціалізованих багатопрофільних закладах охорони здоров'я залежать від своєчасності надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі, рівня матеріально-технічного забезпечення виїзних бригад, виконання протоколів надання екстреної медичної допомоги, рівня теоретичної та практичної підготовки виїзних бригад.

Мета — дослідити рівень теоретичних знань з питань надання екстреної медичної допомоги бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги — учасниць IV Національного відкритого чемпіонату бригад швидкої медичної допомоги.

Об'єкт та методи дослідження

З метою оцінки рівня теоретичних знань бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, що брали участь у IV Національному відкритому чемпіонаті бригад швидкої медичної допомоги у м. Рівному 22–23 березня 2012 року, медичні працівники 33 команд з 24 областей України, Республіки Польщі, Данії, Республіки Литви виконували конкурсне завдання «Болонський процес».

Кожній команді-учасниці було запропоновано 40 тестових завдань, із них:

— 15 запитань (37,5 %) стосувалися серцево-легеневої та церебральної реанімації (діагностика зупинки кровообігу, техніка забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, виконання штучної вентиляції легень та непрямого масажу серця тощо);

— 16 запитань (40 %) мали відношення до електрокардіографічної діагностики гострого інфаркту міокарда, загрозливих для життя порушень серцевого ритму;

— 9 запитань (22,5 %) стосувалися медикаментозної терапії невідкладних станів.

На виконання конкурсного завдання медичним працівникам кожної бригади відводилося 40 хв.

Додатком до деяких тестових запитань були графічні зображення електрокардіограм, номер яких зазначався у запитаннях.

У тестових запитаннях коректними були від однієї до чотирьох відповідей.

За кожну повну правильно визначену відповідь на одне запитання нараховувалося 2 бали, неповні відповіді на тестові запитання не зараховувалися. Максимально можлива кількість балів за правильне

© Ушкевич О.А., Гураєвський В.О., Тарасюк І.В., Римаренко П.В., 2013

© «Медицина невідкладних станів», 2013

© Заславський О.Ю., 2013

виконання тестування для медичних працівників становила 80 балів.

Результати та їх обговорення

Після проведення тестування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги отримано такі результати:

1) тести з проведення серцево-легеневої та церебральної реанімації:

— 10 команд (30,3 %) дали правильні відповіді на 6 запитань із 15 можливих (40 % правильних відповідей);

— лише одна команда відповіла правильно на 14 із 15 запитань (93,33 % правильних відповідей) — найкращий результат;

— одна із 33 команд правильно відповіла лише на 2 запитання із 15 можливих (13,33 % правильних відповідей) — найгірший результат;

— середній відсоток правильних відповідей у тестах з реанімації становив 32,5 % (серед вітчизняних команд — 30,1 %, серед закордонних — 33,2 %);

2) тести з електрокардіографічної діагностики гострого інфаркту міокарда та загрозливих для життя порушень серцевого ритму:

— 10 команд (30,3 %) дали правильні відповіді на 5–6 запитань із 16 можливих (31,0–37,0 % правильних відповідей);

— 93 % правильних відповідей (15 із 16) в одній команді — найкращий результат;

— 18,75 % правильних відповідей (3 із 16) в одній команді — найгірший результат;

— середній відсоток правильних відповідей у тестах з електрокардіографічної діагностики становив — 29,6 % (серед вітчизняних команд — 24,8 %, серед закордонних — 32,6 %);

3) тести з медикаментозної терапії невідкладних станів:

— 6 із 33 команд-учасниць (18,2 %) правильно відповіли на 6–7 запитань із 9 можливих (66,7–77,8 % правильних відповідей);

— 1 команда правильно відповіла на 8 запитань із 9 можливих (88,9 % правильних відповідей) — найкращий результат;

— 1 команда показала найгірший результат — правильно відповіли лише на 1 запитання із 9 можливих (11,1 %);

— середній відсоток правильних відповідей у тестах із медикаментозної терапії невідкладних станів становив 49,9 % (серед вітчизняних команд — 42,3 %, серед закордонних — 54,7 %);

4) загальний середній відсоток правильних відповідей при тестуванні на конкурсному завданні «Болонський процес» становив 37,3 % (серед вітчизняних команд — 32,5 %, серед закордонних — 39,8 %).

Таким чином, за результатами проведеного тестування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги — учасниць IV Національного відкритого чемпіонату бригад швидкої медичної допомоги було встановлено, що приблизно третина команд (30,8 %) була недостатньо обізнана з алгоритмами діагностики зупинки кровообігу, техніками забезпечення

прохідності верхніх дихальних шляхів, проведенням серцево-легеневої та церебральної реанімації.

Основними типовими помилками більше ніж половини бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги (52 %) при інтерпретації електрокардіограм було нерозпізнавання ритмів, що призводять до зупинки кровообігу, та інших важливих порушень серцевого ритму та провідності.

Висновки

1. Вважаємо за доцільне продовжити практику проведення тестування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги з метою оцінки рівня теоретичних знань та практичних навичок при проведенні обласних та національних чемпіонатів (змагань) бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, включивши у тестові завдання питання з надання екстреної медичної допомоги травмованим, дітям та вагітним.

2. Тестування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги дозволяє визначити базовий рівень знань та є найбільш об'єктивним критерієм для проведення корекції навчальних програм підготовки працівників служби екстреної медичної допомоги та інформування про обсяги та якість надання освітніх послуг.

Список літератури

1. Бозомаз В.М. *Можливості аналізу власної медичної практики для планування професійного розвитку лікаря* // Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. — 2007. — № 4. — 106–112.

2. Вороненко Ю.В., Бойченко Т.Є. *Стратегії і методи навчання в післядипломній медичній освіті: Навчально-методичний посібник*. — К., 2004, 160 с.

3. Пацюрко Ю.М., Пилипець Я.Д., Гера Л.П., Сирота Л.П., Римаренко П.В. *Проблемні питання організаційних та медичних аспектів надання допомоги на догоспітальному етапі* // Екстрена медична допомога. Європейські стандарти 2011: Мат-ли науково-практичної конференції з міжнародною участю (31 березня — 1 квітня 2011 р.) / За ред. О.М. Орди, Д.Д. Дячука, М.Ю. Коломойця. — 2011. — 101–108.

4. Поляченко Ю.В., Передерій В.Г., Волосовець О.П., Москаленко В.Ф., Булах Є.І., Аврамова Л.Я., Артемчук Л.М., Белан С.М., Гулько С.М., Зеленіна Н.М., Мруга М.Р., Остапюк Л.І. *Медична освіта у світі та в Україні*. — К., 2005. — 221 с.

5. Слабкий Г.О., Лисак В.П., Збітнева С.В. *Характеристика кадрового забезпечення служби інтенсивної терапії дорослому населенню* // Екстрена медична допомога. Європейські стандарти 2011: Мат-ли науково-практичної конференції з міжнародною участю (31 березня — 1 квітня 2011 р.) / За ред. О.М. Орди, Д.Д. Дячука, М.Ю. Коломойця. — К., 2011. — С. 128–129.

6. Chakravarthy B., Ter Haar E., Bhat S.S., McCoy C.E., Denmark T.K., Lotfipour S. *Simulation in medical school education: review for emergency medicine* // West J. Emerg. Med. — 2011. — 12(4). — 461–466.

7. de V. van Niekerk J.P., Christensen L., Karle H., Lindgren S., Nystrup J. *WFME Global Standards in Medical Education: Status and Perspectives following the 2003 WFME World Conference* // Med. Educ. — 2003. — 37(11). — 1050–1054.

8. *ERC Guidelines for resuscitation 2010*. Режим доступу: <http://resuscitation-guidelines.articleinmotion.com/resource-center>

9. Sahu S., Lata I. *Simulation in resuscitation teaching and training, an evidence based practice review* // J. Emerg. Trauma Shock. — 2010. — 3(4). — 378–384.

Отримано 10.04.13 □

Ушкевич О.А.¹, Гураевский В.А.¹, Тарасюк И.В.¹,
Рымаренко П.В.²

¹ Коммунальное учреждение «Областной центр экстренной медицинской помощи и медицины катастроф» Ровенского областного совета, г. Ровно

² Государственное научное учреждение «Научно-практический центр профилактической и клинической медицины» Государственного управления делами, г. Киев

**ТЕСТИРОВАНИЕ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО УРОВНЯ ЗНАНИЙ
БРИГАД СКОРОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ
ВО ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ СОРЕВНОВАНИЙ — ВАЖНЫЙ
ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОКАЗАНИЯ
ЭКСТРЕННОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ**

Резюме. Проанализированы результаты оценки уровня теоретических знаний (путем тестирования) по вопросам оказания экстренной медицинской помощи бригад скорой медицинской помощи, принимавших участие в IV Национальном открытом чемпионате бригад скорой медицинской помощи в г. Ровно 22–23 марта 2012 года. Полученные результаты свидетельствуют о недостаточной теоретической осведомленности бригад — участниц чемпионата в алгоритмах диагностики остановки кровообращения, техниках обеспечения проходимости верхних дыхательных путей, проведения сердечно-легочной и церебральной реанимации, а также о частых ошибках при распознавании ритмов, приводящих к остановке кровообращения, и других важных нарушений сердечного ритма и проводимости.

Ключевые слова: соревнования бригад скорой медицинской помощи, тестирование медицинских работников, уровень теоретических знаний, оказание экстренной медицинской помощи, сердечно-легочная реанимация.

Ushkevych O.A.¹, Gurayevsky V.O.¹, Tarasyuk I.V.¹,
Rymarenko P.V.²

¹ Municipal Institution «Regional Centre for Emergency Medicine and Disaster Medicine» at Rivne Regional Council

² State Scientific Institution «Scientific and Practical Centre of Preventive and Clinical Medicine» of the State Administration, Kyiv, Ukraine

**TESTING THEORETICAL LEVEL OF KNOWLEDGE
OF AMBULANCE CREWS DURING COMPETITION —
AN IMPORTANT FACTOR IN IMPROVING THE QUALITY
OF EMERGENCY MEDICAL CARE**

Summary. We analyzed the results of evaluation of the level of theoretical knowledge (through testing) on the provision of emergency medical care by ambulance crews which took part in the IV National open championship of ambulance crews in Rivne on 22–23 March 2012. The results indicate a lack of theoretical awareness of the teams — participants of the championship in the algorithms for diagnosing cardiac arrest, techniques to ensure patency of the upper respiratory tract, carryin out cardiopulmonary and cerebral resuscitation, as well as the frequent errors in recognizing rhythms, leading to cardiac arrest, and other major violations of heart rate and conductivity.

Key words: competition of ambulance crews, testing health care workers, the level of theoretical knowledge, emergency medical aid, cardiopulmonary resuscitation.